

Aldona Guzik

Eksperci naszych czasów

Socjologiczna analiza
instytucji eksperta
w opiniotwórczych
serwisach informacyjnych

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa

Recenzje: prof. dr hab. Wiesław Godzic
dr hab. Małgorzata Molęda-Zdziech, prof. SGH

Redakcja i korekta: Magdalena Mendys

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Copyright © 2021 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Sp. z o.o., Warszawa

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

ISBN 978-83-66470-96-5
doi 10.7366/9788366470965

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa
tel./faks: 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: WN Scholar (Stanisław Beczek)
Druk i oprawa: www.druk-24h.com.pl

Spis treści

Wstęp	7
1. Ekspert – czyli kto?	9
1.1. Definicja eksperta i rys socjologiczno-historyczny tego pojęcia	9
1.2. Ekspert w ponowoczesnym społeczeństwie	15
1.3. Podstawy legitymizacji władzy eksperckiej	25
2. Media tradycyjne i ich miejsce w społeczeństwie – modele i teorie określające rolę eksperta w serwisach informacyjnych	44
2.1. Krótka historia komunikacji i mediów	46
2.2. Modele przydatne w określeniu roli eksperta w mediach tradycyjnych	48
2.3. Medietyzacja – współczesny pogląd na media oraz ich rolę w kształtowaniu rzeczywistości i kreacji instytucji eksperta	51
3. Telewizja – medium wiecznie żywe	60
3.1. Modele, typy i orientacje nadawców medialnych	64
3.2. Telewizyjny serwis informacyjny	67
3.3. Wiadomości telewizyjne jako przekaz multimodalny	70
4. Media jako forum i uczestnik sfery publicznej	77
4.1. Pojęcie sfery publicznej	77
4.2. Polska medialna sfera publiczna	91
5. Narracje serwisów informacyjnych – analiza badań własnych	96
5.1. Metodyka badań własnych	96
5.2. Materiał do analiz ilościowych i jakościowych	109
5.3. Analiza ilościowa	112
5.3.1. TVN – <i>Fakty</i>	112
5.3.2. TV Trwam – <i>Informacje dnia</i>	128
5.3.3. TVP1 – <i>Wiadomości</i>	144
5.4. Analiza jakościowa	162
5.4.1. Narodowe Święto Niepodległości	163
5.4.2. Afera wokół Komisji Nadzoru Finansowego	174
5.4.3. Szczyt klimatyczny	185
5.4.4. Kryzys wokół Sądu Najwyższego i reformy sądów	190
5.4.5. Wybory samorządowe	196
5.4.6. Podsumowanie rządów PiS	201
5.4.7. Reportaż <i>Polscy neonaziści</i>	204

5.5. Ekonomia	207
5.5.1. Reforma ZUS	208
5.5.2. Afera vatowska	211
5.6. Sprawy międzynarodowe	214
5.6.1. Kryzys na Ukrainie	214
5.6.2. Protesty we Francji	219
5.6.3. Brexit	223
5.7. Śmierć ekspertów? – analiza wyników pilotażowych badań eyetrackingowych	227
5.7.1. Wyniki badań i ich analiza	230
5.7.2. Wnioski	237
6. Podsumowanie i wnioski końcowe	239
Bibliografia	274
Spis rycin	295
Spis tabel	298
Aneks	299
Indeks nazwisk	318